

ȚARA NOASTRĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1.50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—

Redacția
și
administrația
SIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

6 propunere.

Se confirmă în mod pozitiv știrea lansată de ziare: Moștenitorul nostru de tron, arhiepiscopul Francisc Ferdinand va trece la începutul lunii viitoare granița României pentru a vizita la Sinaia pe M. Sa Regele Carol. Nu vom stăruia din acest prilej asupra împrejurărilor de diferit ordin cari ridică importanța acestei vizite peste însemnătatea trecătoare a obișnuitelor acte de curtenire și în urma cărora poate fi socotită ca o expresie a raporturilor politice între două state învecinate.

Să rămânem de astădată la durerile noastre. Trecerea Moștenitorului de tron pe pământul locuit de Români acestei țări trebuie să fie un prilej de-a ne manifesta sentimentele ce nutrim față de viitorul Împărat și Rege. Trebuie să arătăm și cu această ocaziune, că dinasticismul tradițional al neamului românesc din această țară trăește și astăzi în puterea lui istorică și n'a fost clătinat de multe încercări dureroase la cari am fost supuși. Trebuie să arătăm că credința în ziua de mâine, această mângâiere a tuturor popoarelor asupra, nu s'a stins în sufletele noastre, cari tresar înviorate de speranțe în fața celui venit a ne ocroti viitorul. Această dovadă a sentimentului nostru de alipire către tron s'o aducem tocmai acum când Monarhul viitorului va străbate câmpiile locuite de credinciosul nostru popor nesocotit, pentru a petrece câteva zile în mijlocul fraților noștri din Regat.

Venim deci cu următoarea propunere, care am dorit să fie acceptată și răspândită în cercuri cât mai largi de ziaristica noastră:

Din prilejul trecerii Alteței Sale prin părțile locuite de Români să fie adunați țărani de-a noștri în haine de sărbătoare și sub conducerea preoților și a altor fruntași să manifesteze cu demnitate alipirea noastră către reprezentantul Tronului. În câteva puncte mai însemnate, cari vor fi atinse în călătorie de A. Sa, să se concentreze masse mari de țărani, al căror strigăt de binevenire — ecoul atâtor sbuciumări de credințe seculare, — să arate augustului călător simțemintele poporului Românesc.

Suntem de credința că prin această manifestare nu ne împotrivism nici unui paragraf și nu călcăm nici una din multele porunci când concretizăm în acest chip starea adevărată a vieții noastre sufletești. Și mai credem că și Cel merit a fi sărbătorit de noi nu va fi neplăcut surprins când va vedea rânduri de țărani români, urmașii atâtor viteji cari în avântul de credință către Tron au jertfit râuri de sânge.

Rugăm ziarele noastre, — îndeosebi cele de zi, — să discute această propunere și ne adresăm fruntașilor noștri politici cu rugămintea de-a lua inițiativa pentru realizare.

Lansăm deocamdată ideea.

Maj. Sa vine la Budapesta? Cu cât ne apropiem de timpul când Maj. Ea obișnuște să se ducă la Ischl — pentru a petrece acolo vara — cu atât mai nerăbdător se așteaptă rezolvirea crizei.

În cercurile politice din Budapesta se afirmă că înainte de a pleca la Ischl, Maj. Sa va veni pentru câteva zile la Budapesta, pentru a căuta din nou aici rezolvirea crizei.

Știrea acestei călătorii la Pesta până acum n'a fost confirmată.

Scaunul episcopiei dela Caransebeș.

Ne mai despart câteva zile până la îndeplinirea scaunului văduvitei eparhii a Caransebeșului și încă de acum simțim trebuința dar și datorința și ne spunem cuvântul nostru în această afacere de deosebită importanță bisericească și națională.

Chestia așezării unui Episcop în scaunul unei eparhii din metropolia noastră nu poate fi chestie numai a fraților din Caransebeș cu cari suntem în strânsă legătură organică și canonică, formând împreună o metropolie autonomă, ci ea este per eminentiam chestia întregii biserici și, dacă vă place, a întreg neamului românesc. Pentru că nu-i poate fi indiferent azi nici unui român, ce bărbat, cu ce înclinațiuni, cu ce vederi și cu ce calități sufletești va avea să stea în fruntea unei părți însemnate locuite de români ortodocși, cari au dreptul de a fi cărmuiți bisericește prin o persoană, care în prima linie ale lor trebuințe și dorințe are de a le îndeplini, și numai în linia a doua are să țină samă de raportul ce îl va avea cu organele statului și cu guvernul supus atâtor schimbări și atâtor influențe neprecalculabile.

Deci în cazul nostru alesul — nu poate, nu este ercat să fie decât omul bisericii, omul poporului, cu ale cărui dureri și aspirațiuni e dator să se identifice — și pentru cultura căruia să fie în stare a-și jertfi chiar și viața.

VIEȚA LITERARĂ.

Din lumea celor mărunți. — Victimele poeziei — Povestea măcelarului-poet — Un tutungiu poet. — Bietul Florea Tudoran.

De tragediile mărunte cine mai poate ține seama! Vieța omenirii curge înainte fără a se poticni din pricina lor. Când sgomotul e atât de mare și furtuna atât de năpraznică, cine mai aude suspinul celui singuratic, care se stânge? E atât de lung și de nesfârșit numărul Icarilor din legendă, ale căror aripi se frâng la întâia încercare de-a se avânta de-asupra puterilor lor. Iar peste mormintele lor trece gloată nepăsătoare, urmându-și rostul de vieța.

În literatură aceste morminte sunt dese. În ele zac suflete chinuite odinioară de dorința de a vrea, dar prăbușite după întâia lor neizbândă. Căci trebuie să știți că poezia mai ales și arta în genere are multe victime. Ea este ca o zină seducătoare, care pe aripa unei dulci melodii te atrage și te înalță până la dansa, pentru a-ți arăta de grabă ce puțin ești vrednic de farmecele ei.

Căți nu pornesc, ca niște somnambuli, în urmărirea acestei frumoase fantome. Glasul ei ademenitor îi transformă și-i face din oameni neoameni. Le schimbă firea, le dă o nouă întorsătură vieții, și când se desmetecesc, ei nu-și mai regăsesc un simț al realității. Tineri Don

Chișoți, cu pletele în vânt și cu harfa subsuoară, ce tristă e soarta voastră!

Mai an, vorbiam de-un tânăr măcelar. Spuneam cum în alergarea sa pe sub ferestrele boerilor din capitală, zărise o blondă ca în povești. Și citam câteva poezii scrise de mâna măcelarului și dedicate acelei frumoase fete de boer. Firește, zina din castel n'a luat în seamă oftatul cavalerului de sânge și de-aici un întreg conflict cu atentat, cu revolver, și cu rușine pentru bietul poet-măcelar. Poezia și amorul se unise pentru a da naștere acestui conflict tragi-comic, din care totuși un suflet omenesc a eșit atât de înfrânt...

Dar mai cunosc și o altă victimă a poeziei. Într-o tutungerie din Calea-Victoriei vedeam până de curând un băiat curățel, blând și visător ca o fetiță. Vecinic plecat asupra ziarelor și revistelor, el cetea cu preferință poezii. Și într-o bună zi își părăsi tejgheaua cu tutunul și dispărură. Acum s'a ivit iarăși în capitală. Cu buzunarele pline de manuscrise, băiatul colindă pe la Redacțiile tuturor revistelor. De te întâlnește în drum, sau la Cafenea, te oprește să-ți cetească versuri de-ale lui... Dar fața-i e tot mai palidă, haina-i e tot mai subțire și versurile tot mai slăbuțe și cu durere te gândești la viitorul lui. E tipul derutatului și acesta, pe care picătura ametoare a poeziei l-a scos din minți și-l poartă acum fără țintă...

Un caz mult mai interesant îl citez aci după gazetele bucureștene din zilele trecute:

„Nu este multă vreme de când ungureanul Florea Tudoran, înamorându-se pătimaș de fiica d-lui căpitan Bellu, după ce o asediase cu scrisorile lui de dragoste, încercase într-una din nopți să pătrundă în locuința căpitanului din strada Uranus și, incingându-se cu sabia acestuia, să-i ceară fata de soție. Fapta lui, denotând o minte detracată, parchetul îl pusese sub observație medicală, de unde îi dădură drumul acum câteva săptămâni.

„Îndrăcitul înamorat nu se astâmpără și, zilele trecute, dând buzna în curtea noii locuințe a d-lui Bellu, sare asupra fetei d-sale, o strânge cu putere în brațe și o sărută, până ce la țipetele fetei aleargă lumea și reprezentanții autorităților. Fiind arestat, Tudoran ajunge din nou la parchet, care îl supune iarăși unui examen medical, ca să vadă dacă are în fața sa un smintit sau un om care își dă seama de fapta lui. În urma avizului medicului legist, care conchide la sănătatea lui Tudoran, parchetul a dispus facerea formalităților pentru expulzarea lui, deoarece este supus ungar...”

Știrea aceasta din ziare asupra „ungureanului Florea Tudoran”, este ceva mai mult decât un simplu fapt divers. Bietul Florea este un tânăr dela Năsăud, cu ochi răzători și cu gândul vecinic dus aiurea. Vina lui cea mare este ca și a mă-

Pe noi persoanele nu ne pot preocupă, ele vin numai în planul al doilea al combinațiilor noastre, dar ne preocupă cauza ca atare, principiul acela sfânt și etern, că biserica ca instituție morală nu are să ridice la vrednicii pe cei ce au stat departe de neamul nostru, pe cei ce nu s'au ilustrat nici prin activitate literară, nici prin știință superioară, nici ca puteri probate în nevoile zilnice ale neamului nostru, ci și-au văzut unde de niște trebșoare particulare, ascunși la câte o catedră sau birou, neobservați de nime, ca cu atât mai mult să iese cuminența lor la iveală, când e vorba de a se îmbulzi la înaintări ierarhice. Și după vorba unui învățat de ai noștri, asupra cui nu s'a pogorit duhul sfânt la tineretă, cu greu se va pogori după ce a trecut spre declinul vieții.

Nu are deci să conducă pe membrii sinodului caransebeșan, asupra căror zace azi mare răspundere înaintea lui Dumnezeu, a oamenilor și a istoriei, considerații de ansienități, nici de patriotism local, ci singur numai binele bisericii întregi. Iar dacă vor fi conduși numai de aceste considerații noi credem că vor și afla dintre cei chemați pe cel mai ales și pe acela îl vor ridica la treapta cea înaltă de episcop al lor, — pentru că alesul de azi al Caransebeșului, mâne poate fi alesul bisericii ortodoxe din metropolie — și de aceea îndoită e răspunderea asupra reprezentanților din sinodul caransebeșan. Că unul sau altul dintre aspiranții la vladicie este ori nu prieten al lui Șaluszinsky, jidovașul pus în serviciul lui Kossuth, pe membrii sinodului nu are să-i determine, pentru că Șaluszinsky are să dispară de pe arenă deodată cu stăpânul său, cum a dispărut Vésszi al lui Széll și alte condee simbriașe ale tuturor stăpânilor din lume.

Ceice caută sprijinul străinului pentru de a se ridica la trepte ierarhice în biserică, ceice trimit fișpanii pe capul ministrilor ca să-i însinue de buni patrioți — nu au titlul de a fi socotiți drept următori ai apostolilor, ci niște târgoveți

ușurei, cari au în vedere numai interesul lor de a se cocota acolo, unde nu le este locul — și pe aceștia trebuie să-i ținem departe de altarul sfânt al bisericii noastre.

Ar însemna a demoraliza biserica întreagă, a introduce calul troian în instituțiile noastre, când s'ar ridica la dignități înalte oameni uitați de sine — numai ca să facem voia stăpânirii, ori voia altora, cari stau în slujba stăpânirii și cari ne cer sprijinul, nu de dragul bisericii, ci de dragul întăririi lor și a poziției lor în viața publică, pentru de a-și face mendrele după placul lor și a considera biserica ca un mijloc pentru de a pune stăpânire pe ea și apoi a o exploata în favorul lor.

Până la atâta nu credem să fi ajuns decadența în biserica noastră. Membrii clerului nostru și fruntașii mireni aleși de popor sunt datori să pună stavilă pornirilor de a cuceri biserica.

Intimidările, amenințările cu congrua, cu confiscarea drepturilor grănițrești — drepturi câștigate cu sudori de sânge, n'are să seducă pe cei puși la pază, ca să se departe de la datorința lor de apărători ai bisericii, ci are să-i întărească tot mai mult în credința că dreptatea și adevărul are să iese triumfător. Și dacă s'ar întruni sinodul electoral de două și de nouăori — mai pe sus de toate trebuie să ne fie biserica, decât ceice vânează după ea.

Și când n'am face așa, nu am fi vrednici de constituția ce ne-o a dat marele Andreiu, și ar trebui cu inimile cernite să serbăm anul acesta primul centenar dela nașterea regeneratorului bisericii noastre.

Să sperăm, că frații din Caransebeș ne vor scuti de o rușine și se vor ști înălța la idealismul acela sfânt, care îl cere demnitatea noastră națională în zile de grea cumpănă.

Justh.

Pretorianii partidului Kossuthist n'au îndrăznit să-și execute planul și să ridice pe scutul lor, în calitate de șef al partidului, pe Justh — înlăturând pe actualul șef oficial Kossuth. Executarea planului nu s'a abandonat, ci s'a amânat numai pentru un alt prilej mai bine-venit.

În criza noastră politică de-acum încep să se manifeste, tot mai învederat, anumite tendințe catilinare. Șefii acreditați ai partidelor guvernamentale dispar de pe planul întâi și locul lor îl ocupă câțiva politicieni cu ambiții sangvinice. Kossuth, Apponyi, Wekerle nu mai sunt astăzi ei îndrumătorii politice. Stăpâni ai situației au ajuns — în urma slăbiciunii șefilor — oameni noi: Justh, Hollo, contele Batthyányi, jidanul Sümegi Vilmos... Aceștia își reclamă acum dreptul de-a rezolvi criza după buna lor chibzuială.

Soarta partidului Kossuthist devine tragică — asemenea sortii șefului ei de astăzi Kossuth. Criza noastră actuală a izbucnit numai în urma crizei ce bântuie partidul independist. Șefului, fiul revoluționarului Kossuth, nu s'a putut împretini decât cu terminologia programului Kossuthist; spiritul revoluționar al acestui program n'a putut să încălzească nici odată pe bărbatul „european“, — cum e poreclit cu multă bunăvoință, — pe acest om lipsit de energie, de cunoștință de oameni și de vederi politice înalte.

Partidul kossuthist s'a întărit în anii din urmă — înainte de criza partidului liberal — într'un mod atât de rapid, încât a deșteptat nădejdi sangvinice în sânul partidului. Întărirea aceasta a fost, însă, numai aparentă, numai numerică: s'a sporit numai numărul membrilor partidului, fără ca partidul să fi câștigat și forțe intelectuale de seamă. Partidul acesta n'a avut, în anii din urmă, decât un singur bărbat politic: fostul ministru de justiție Polonyi; și un singur publicist mare: Bartha Miklos, răposatul re-

celarului amintit, ca și a tutungului, ca și a tuturor victimelor de acest fel: el scrie versuri peste versuri. Are vrafuri întregi de manuscrise cu poezii și cu drame istorice. Îl întâlneai în cârșme, luându-se de gât cu țigani și cântându-le doine de dragoste, sau prin antișambra d-lui Coșbuc, așteptând un cuvânt de încurajare. El se înhăitase cu ceata cabotinilor cari cântă prin grădinile mahalalelor și le aranjă texte la cântările șuchiate, visând cu ei poezie și amor...

Sărmanul Florea! Te miri prin ce întunecimi de cazarme și temniți își ispășește el acum păcatul de-a fi ascultat de glasul chemător al poeziei și îndrăzneala lui de a-și fi strâns odată în brațe Muza din strada Uranus.

Gh. Dumbravă.

Mânei mele.

O, mâna mea, dedată la odihnă,
Cuprinsă de căldură tănuită
A ritmicelor cântece 'n surdină,
Tu, ce visezi un cer senin de vară
Și-ale Italiei câmpuri smălțuite
În splendidul polei de soare-apune,
Tu, mâna mea, ascultă-mă pe mine:
E altă soarta hărăzită ție!

Până acum-ai dus'o 'n bucurie
Cu degetele-ți pline de viață

Ai netezit tu frunțile senine
Și te-ai pierdut în reverii albastre
La brațul ei, pe drumuri clandestine.
Tu n'ai știut nici când ce e durerea,
Ai stat mereu pe pernă de mătășă,
Dar astăzi vreau să-mi știi și tu părerea
Ce-am frământat-o mult și nu mă lasă.

Să vezi și tu: sunt mâni dedate 'n vițiu,
Cum ești și tu, de moleșeli cuprinse,
Mai albe decât spuma laptelui,
Mai pline 'n gingășii decât o pernă
Ce-a stat sub căpătâiul adoratei.
Au învățat să plângă și să rădă
Aceste mâni în fece clipită,
La o poruncă spusă 'n vânt, în pripă
De-o curtezană plină de beție.

Sunt alte mâni, dedate la poruncă.
În degetele lor se 'mpletecește
Un sbici de foc pornit în arcuri dese.
Aceste mâni sunt flacări de Gomorră,
Cu mersul lor arată 'ntreg disprețul
De mijlocu'ndoit, smerit cucernic.

Sunt pline de desfrâu și mânilor-astea.
Hrănite din belșug, stăpânii lor
În locul inimei au munți de ghiață,
În loc de grai au trândave blesteme,
În loc de ochi o nesfârșită greață.

Sunt alte mâni, întinse să primească.
Slugarnice, de multe griji bătute,
Ele deschid tiptil uși tănuite
Și se 'mpreună 'n jocul fariseic,
În goana lor nebună după ranguri.
Iar de-au ajuns în bulgăre de aur,
O, de-ai vedea tu tremurarea mută
A degetelor... tremurări flămânde!...

Mai sunt și alte mâni, cuprinse 'n visuri,
Ce lunecă domol pe sfinte coarde
Și 'ntruchipează pentr'o lume 'ntreagă
Cântare sfântă, mândră fără seamăn.
Sunt de artist, deci ia tu seama,
Când le 'ntâlnești, arată cinstea 'ntreagă,
Căci nu-i ușor să dai tu glas mulțimii
Și ea 'n delir nebun să te 'nțeleagă.

Sunt alte mâni, dedate să muncească.
Osoase, mari, cu înăsprite palme,
Cu 'ntreagă viața lor vădită 'n ele.
Aceste mâni duc plugul, poartă grebla,
Iar câmpurile 'n urma lor invie
De dau prin ele rost viitorimei
Din mult îndurerata noastră glie.

Sunt alte mâni, întinse ca să ceară.
Nu mila celor mari, ci dreptul pâinii.
Sunt mânilor din „Câmpul libertății“
Cari jură dragoste de neam și sfântă lege,
Sunt mânilor ce-au tras la greul vieții

dactor-șef al ziarului „Magyarország“. In parlament, Polonyi incurcă itele guvernelor liberale și el îndrumă politica de tactică a opoziției kossuthiste; în afară de parlament, Bartha câștigă aderenți noi prin articolele sale scrise cu avânt scânteietor și într'un stil de frumusețe impecabilă.

Și pe lângă toate acestea, mai eră numele șefului Kossuth!

Cu ajungerea coaliției la putere a început decadența partidului. Bartha a murit, Polonyi a fost silit să se retragă din guvern, Kossuth a ajuns consilier intim... Partidul, în urma pactului încheiat cu Coroana, a fost nevoit să-și renege toate tradițiile și principiile politice. S'au ivit o mulțime de momente de discreditare...

Glasurile de nemulțumire au început să se auză mai des; elemente fără nici o pregătire politică au început să-și reclame rol conducător — și partidul n'avea un singur bărbat măcar care să impună prin autoritatea sa. Kossuth a fost totdeauna un șef tolerat numai, fără să fi fost cândva îndrumătorul real al politicii partidului său. Bolnăvicios, lipsit de calități intelectuale, numai numele îi justifică șefia.

Cei trei ani de domnie coaliționistă au rezultat o adevărată revoluție în opinia publică. Renegarea tradițiilor trecutului, dezertarea dela programul politic al partidelor ajunse la stăpânire a stârnit o adâncă neîncredere față cu bărbații politici conducători. Numele lui Kossuth începe să-și piarză nimbul și creditul. Ce nevoie mai e, dară, de șefia unui om lipsit de tot ce-i poate justifica titlul la un rol conducător?

În sânul partidului kossuthist a și început să se discute necesitatea unei șefii noi. Atitudinea lui Justh și a aderenților săi e un semn vădit al acestei fierberii interne. Kossuth, în cazul cel mai bun, va trebui să se mulțumească cu prezidenția de onoare, retrăgându-se de pe arena politicii active și cedând șefia faptică noului corifeu Justh: viitor prim-ministru al cabinetului în care Hollo

va fi ministru de justiție, iar contele Batthyányi ministru de comerț...

Ambițiile și tendințele aceste catilinare caracterizează criza actuală din Ungaria și determină atitudinea „viitorilor“ miniștri față cu naționalitățile nemaghiare. „Impăcarea“ cu naționalitățile a fost până acum numai obiect al conversațiilor de „digestie politică“ în culoarele Camerei. S'au ivit, însă, presemne cari dovedesc că această chestie importantă a ajuns într'o fază de discuție mai serioasă.

Guvernele de până acum s'au menținut la putere prin prigonirea naționalităților, bărbații politici de astăzi vreau să ajungă la putere cu sprijinul naționalităților căutând o înțelegere pacinică cu ele.

Reprezentantul acestui curent nou e președintele Camerei Iuliu Justh; e omul care a ajuns astăzi centrul în jurul căruia se învârtă totul... E, fără îndoială, viitorul șef al partidului kossuthist și, probabil, viitor ministru de interne.

În ciuda carierei vertiginoase ce a făcut-o în vreme de câțiva ani nu e bărbat politic serios și nu e, înainte de toate, bărbatul politic care să fie în stare să rezolve chestia naționalităților.

Cea mai distinsă însușire politică a lui Justh e integritatea politică și morală, o însușire mare și rară în țara noastră, unde interesele materiale determină de obicei vederile și atitudinea publică a politicianilor maghiari. Fire impulsivă și înclinată spre izbucniri violente și pripite, îi lipsește energia și forța intelectuală pentru a-și putea apăra vederile. Justh a făcut în repetite rânduri declarații politice cari denotă o mare independență, — dar întotdeauna s'a lăsat influențat să revină asupra lor și să le reducă la simple fraze de conversație.

E ca nimeni altul un extract al partidului kossuthist: energie în fraze, neîncrezător în puterile sale și ale partidului și întemeindu-se numai și numai pe o putere efemeră: nimbul său de partid revoluționar și — *veșnic nehotărât*.

Justh nu e omul viitorului; poate, însă, să fie omul zilei de mâine.

Șeful adevărat al partidului Kossuthist e însă și astăzi.

O bună îndrumare ne dau medicii din România cari au declarat că nu vor lua parte la congresul din Budapesta. Inzădar sunt toate rodomontadele presei ungurești care își ia aiere de gravitate și vorbește în numele științei ce nu poate fi coborâtă în arena hărțuierilor politice... Cât de falsă e această judecată!.. Cum poți vorbi în numele sfintei obiectivități științifice aici la noi, unde microbul șovinismului și-al celei mai selbatice uri de rasă e întărit și propagat în vieța publică de puternicul aparat al vieții de stat?.. Pentru scrutarea adevărurilor eterne, pentru adâncirea problemelor științifice se cere o atmosferă de seninătate și un perfect echilibru moral! Cum să le poți găsi acestea aici la noi, unde pentru două vorbe, pentru un articol literar sau științific ești aruncat în fund de pușcărie? Cum să te poți ridică cu mintea în regiunile curate ale abstracțiunii, când în jurul tău e vaierul celor apăsați și la poarta ta strălucesc baionete și flutură pene de cocoș? E desgustătoare ipocrizia oureiască cu care discută presa din Budapesta și e o satisfacție pentru noi hotărîrea medicilor din București. E satisfacție, pentru că introduce o notă de sinceritate în raporturile cu conducătorii actuali ai acestui stat și călcând cu toată demnitatea îndatoririle unei curteniri fără rost și-a minciunilor convenționale cari încep a ne demoraliză, — interpretează în cuvinte răspicate sentimentul legitim al fraților noștri din Regat. Iată de ce trebuie să le fim mulțumitori.

Grațiarea D-nei Vlad. În momentul de-a intră în închisoarea din Raab. Dna Anuța Vlad a fost anunțată că Maj. Sa a grațiat-o, iertându-i osânda la care fusese condamnată.

Grațiarea aceasta s'a făcut în urma intervenției ministrului de justiție Günther.

„Guvernul ungar, prin grațiarea aceasta, a voit să prevină agitațiile ce-au pornit ultraiștii români atât în țară cât și în străinătate“, scrie o foaie litografiată care pretinde a cunoaște intențiile guvernului.

*Și de minciuna mânilor stăpâne
Cuprinse sunt, visând răsplată dreaptă.*

*Și mai sunt alte mâni, acestea albe
Și pline de cutremur sfânt de vieață,
De-o tainică putere fermecate,
Sunt mâni ce scriu și zi și noapte
Punându-și toată vloga lor, tot chinul
Pe care-l duc în degetul sgârcit,
În rândurile paginilor sfinte!
Aceste mâni sunt prinse cu puterea
De dușmănoase iesme pământeste
Și duse 'n temnițe cu fund de groapă.*

*Când aspre vremuri bate-vor la poartă,
Ce soartă-ți vei alege mâna mea?
Când neamu 'ntreg își apără moșia,
Când dușmani vin, tovarăși cu trufiță,
Când glas de-alarmă zarea înspăimântă,
Când țipete de jale se frământă,
Când neamul tău călcătă-și vede legea
Și 'n scaun domnesc domnește făr' de legea,
Când chiar și limba, scumpa noastră limbă,
Ne-a-amenințat dușmanul să ne-o stingă,
Vei fi tu lasă, stai la îndoială?
Aștepti plăceri, ori mantie regală?
Sau sbici de foc cu plesne de mătăasă?
Zapise scrise strămb, ce inima-ți apasă?*

*O, mâna mea, la astea de duci dorul
Tu nu-ți cunoști menirea, nici poporul,*

*Nu ți-ai simțit vre-odată cum se sbate,
Nici mâni întinse după libertate.*

*De înțelegi menirea ta cea sfântă,
De vei fi moartă, chiar de prin morminte,
Te vor mișcă aducerile-aminte
Și bobul de îndemn ce-ai dat odată
O să se pară-o faptă fermecată.*

*Alege mâna mea, croiește-ți soartea,
Căci dela tine-atârnă: vieța — moartea...
Lipsca-Weimar 1907/8. Horia Petra-Petrescu.*

Blanca...

Intr'o frumoasă noapte de Mai, mă găseam cu doi prietini într'o grădină și povesteam, în jurul unei mese, întâmplări din vieța de toate zilele. Toți trei eram cu voie bună.

Căci după o zi călduroasă, te simți trăind într'o lume nouă, dacă poți să ieși din oraș, ca să respiri aerul răcoros al serii, să ascuți foșnetul frunzelor legănate de vânt și să guști o clipă din liniștita vieță patriarhală!...

Câteva ore petrecute în afară de sgomotul orașului, pe o cărare umbrată de arbori stufoși, or tolănit în iarba verde, mirositoare, ascultând murmurul pârâielor ce și cântă singure ca s'adoarmă, te regenerează, dându-ți puteri nouă, pentru a duce mai departe carul deșertăciunilor vieții.

Copii gălăgioși alergau sprinteni prin aleie, pe când alții se adunaseră ca un stol de vrăbii în jurul unei găze căzute din sbor. Muzica militară cântă o doină, iar gândurile noastre erau duse aiurea. Și când priveam la sutele de persoane ce roiau în jurul meselor, prietinel Radu ne deșteptă din visarea noastră și ne zise:

— Ia uități-vă colo, cum se ridică năbădăioasa de lună; leneșe ca o copilă răsfățată.

Ne îndreptarăm privirile spre răsărit.

Dintr'un colț pierdut în zare, pe al cărui fond albăstriu se proiectau vârfurile plopilor înalți și al teilor stufoși, se ridică luna de-asupra orașului, care se sbuciumă colo departe, gemând, ca un glas ieșit de sub pământ.

Nu știu cum se face, dar când răsare luna deasupra codrilor, par'că-și alege locul cel mai tănuț, colțul cel mai frumos. Izvoarele își încetinesc murmurul; crângurile amuțesc, și tot necuprinsul par'că așteaptă cu smerenie trecerea mândrei crăieșe.

Atunci, fără să vrei, te poartă dorul prin locuri de mult umblate; dumbrăvile cu luminișuri ascunse îți răsar în minte, cu tablouri asemuitoare, de care te leagă amintiri dragi, vise făurite în anii tineri, care s'au risipit în vălmășagul unei vieți deșarte!...

Rămăsesem toți trei cu ochii în lună, și cine știe prin ce locuri ne duceau gândurile pribegite!...

Căci în fața unui apus de soare, ori a unui răsărit de lună, devii mai visător, mai dragostos

„Agitația“ aceasta ar fi putut-o împiedeca guvernul ungar mult mai cu efect dând poruncă să se sisteze procesul acesta atât de rușinos pentru o țară cu pretenții de civilizație modernă...

Dar așa?... Guvernul a contribuit și mai mult la compromiterea justiției maghiare dezavuate de opinia publică a tuturor țărilor...

Guvern liberal. Ziarul vienez „Neues W. Tageblatt“ publică în numărul său din urmă niște informații de o importanță deosebită.

„Împăratul va rezolva criza încă înainte de a pleca la Ischl, — scrie acest ziar. — Azi din nou s'a discutat în mod serios numirea unui guvern alcătuit din bărbați politici în afară de cadrele partidelor politice de astăzi. Cine va fi șeful acestui cabinet nu se știe încă, dar sunt vizati bărbații politici ai partidului liberal de odinioară, fiindcă e vorba ca acest guvern să ia lupta cu partidul kossuthist și să facă, în nevoie, alegeri noi. Circulă mai multe nume. La locul întâi stă contele Khuen-Héderváry, apoi Lukács László, fost ministru de finanțe, și Hieronymi, fost ministru de interne. În „Casina Națională“ se vorbește chiar și de un membru marcant al partidului popular, care actualmente împlineste o funcțiune importantă în Camera deputaților și se distinge prin o rară energie (Rakovszky István?...). Știrile aceste nu pot fi controlate, dar în cercurile bine informate se afirmă că pe calea aceasta e hotărâtă Coroana să rezolve criza.“

REVISTA POLITICĂ.

Nemulțumiri împotriva lui Kossuth. Audi-ența fără rezultat a ministrului Kossuth a stâr-nit în partidul Kossuthist o adâncă nemulțumire împotriva șefului lor. Membri mai sangvinici se așteptau că Kossuth se va întoarce din Viena cu însărcinarea de-a alcătui un cabinet curat Kossuthist și, în schimb, le-a adus partizanilor săi declarația Maj. Sale că „nu vede nici o ga-ranție într'un guvern alcătuit numai din sânul partidului independist“ și că, de altă parte, nu poate să aproabe cu nici un preț cererea de-a se înființa banca națională autonomă ungară.

Kossuth, ducându-se în clubul partidului pentru a raporta despre audiență, a fost primit în tăcere; Justh, în schimb, a fost primit cu aplauze sgomotoase și demonstrative.

cu semenii tăi! Simți cum sufletul ți-se desprinde de corp și își ia sborul în înfinit. Colinzi cu el nemărginirea, îmbrățișezi măreția firii, și mintea ți-se îmbracă într'o haină nouă, a frumosului desăvârșit.

Și... am stat așa multă vreme, negrăind nimic, până ce lăutarii începură să cânte romanța:

„De-acuma nu te-oiu mai vedea,
Rămâi, rămâi cu bine,
Mă voiu feri în calea mea,
Mă voiu feri de tine...“

Și nu mai știu prin ce legătură de idei, prietenul Radu prinse atunci să ne povestească următoarea întâmplare din viața lui:

— Am avut nenorocul, fraților, să pierd pe mama în clipa când am deschis ochii în lume. Așa că nu cunosc dulcea mângăere de mamă. Tatăl meu rămăsese văduv.

Eră o fire blajină, îngăduitoare, și pe toți îi ajuta cu fapta și cu vorba bună.

Când m'am făcut mare, m'a trimis la școală să învăț carte. La vrâsta de douăzeci de ani eram în Colegiu.

Încă din copilărie, pomenisem la curtea părintească o cățea pe care o chema Blanca. Nu eră frumoasă, dar credincioasă și cuminte, nevoie mare! Și avea niște ochi blânzi, cu o privire rugătoare, care par'că mereu te îmbia s'o mângâi, când o priveai mai mult.

De câteori mă duceam acasă de sărbători, mă primea de departe cu o bucurie nespūsă. Par'că

Kossuth, mereu intrerupt de membri partidului său, a spus cum Maj. Sa l-a dojenit că partidul său nu a voit să introducă reforma electorală.

— Andrassy poartă vina! se auziră glasuri din toate părțile. Nu mai voim să știm de el.

— Partidul nostru — a luat cuvântul Justh — a proclamat de mult introducerea reformei electorale și o va și introduce, dar nu în felul proiectat de Andrassy, *dela care nici nu se poate aștepta să fie aderent al unei reforme electorale democratice.*

— *Eu, însă, nu sunt aderent al votului universal!* — îi răspunse Kossuth. — *Mie nu-mi trebuie votul universal, egal și secret; mie îmi trebuie numai un vot care asigură supremația rasei maghiare.*

— *Iar mie nu-mi trebuie votul plural!* — se răsti Justh.

— *In cazul acesta ne vom găsi față în față!* zise Kossuth.

— Se poate alcătui o reformă electorală și fără primejduirea supremației rasei maghiare. Dar și pe terenul acesta trebuie să rupem cu politica de mai nainte, căutând să ne împăcăm cu naționalitățile — observă Justh.

Kossuth nu răspunse nimic și toți tăcură o clipă. Deputatul Szentiványi reluă firul.

— Cine va fi numit ministru-președinte? Kossuth îl privi o clipă în tăcere, apoi îi răspunse surizând.

— Pe tine!

Szentiványi nu-i rămase dator cu răspunsul.

— Nici ca glumă n'are haz, nici nu e răspuns la loc! De altminteri să poftescă numai Andrassy la noi, ca să-l putem da afară.

Așa a decurs — cu un ascuțit vădit îndreptat împotriva lui Kossuth — toată conversația. Iar seara târziu, când Kossuth a părăsit clubul, n'u s'a găsit nimeni care să-l însoțiască, în vreme ce Justh a fost acompianat de 20—30 deputați.

Sărmanul Franți....

Criza și partidul Kossuthist. În urma scenelor furtunoase petrecute în clubul partidului Kossuthist, toată lumea se aștepta la o ruptură fățișă între șefii oficiali și neoficiali ai partidului.... A urmat, însă, ceva neașteptat: „S'au risipit neînțelegerile ce existau, în aparență, între Kossuth și partidul său, restabilindu-se armonia complectă“

o văd sărind înaintea cailor și sbătându-se, de amara moarte, să se urce în trăsură lângă mine. Iar când mă prindea jos, ciasuri întregi plângea de bucurie și nu mai pleca din jurul meu.

Casa noastră eră departe de sgomotul satului. Ridicată pe o movilă, sta ascunsă de verdeța grădinilor cu pomi roditori, și a plopilor înalți, ce-și tremurau frunzele argintii în bătaia soarelui.

Am dorit în totdeauna aceste locuri, cu împrejurimile lor pitorești; căci pe acolo mi-am petrecut copilăria și parte din anii tineri ce s'au dus de mult!...

De multeori și azi mă gândesc cu drag la oamenii din sat; la dealurile smăltate cu arbori și flori, la văile adânci, umbrite cu crânguri de verdeață, pe unde câtă-i ziua colindam, făurind atâtea vise dragi ale copilăriei!... Și de câteori nu trăesc prin imaginație clipele care s'au dus și n'or mai veni!...

Pe vremea când eram în colegiu, mi-s'a întâmplat o nenorocire. Intr'o zi, hoinăream pe stradă, și par'că nu-mi venea să mă duc acasă. Căci de multeori simți așa un pustiu în jurul tău, iar inima ți-se strânge îndurerată de o presimțire vagă. Așa eram pe atunci.

Când m'am dus acasă, am găsit o telegramă prin care mi-se făcea cunoscută moartea tatălui meu, și eram chemat la țară. M'am dus chiar în aceea zi.

Iată-mă de acum orfan, singur pe lume.

și comitetul executiv al partidului a adus câteva hotărâri menite să amâie rezolvirea crizei până la toamnă. A hotărât anume:

1. Să se convoace o conferință a partidului Kossuthist.

2. Partidul să adreseze națiunii un manifest redactat de Kossuth.

3. Să nu se convoace Camera deputaților.

4. Partidul se învoiește ca miniștri să poată rămâne în funcțiile lor până la toamnă...

Hotărârile aceste ale comitetului executiv n'au inult rost și urmăresc numai ținta de-a face lumea să creadă că între partid și șeful său nu este nici o divergență de păreri, — dar nu vor putea contribui cu nimic la limpezirea situației...

„Impăcarea cu naționalitățile“. Ocupându-se cu declarațiile făcute de Justh, organul imperia-liștilor maghiari, „Bud. Hirlap“, le însoțește cu următorul comentariu naiv:

„Justh Gyula declară că e aderent al votului universal care e o mare primejdie pentru națiunea maghiară. În acelaș timp proclamă drept program al său împăcarea cu naționalitățile cași cum cineva ar supără naționalitățile și le-ar face cel mai mic rău...“

Cași când cineva ar face naționalităților cel mai mic rău... Are dreptate organul imperia-liștilor maghiari. Nimeni nu ne prigonește în țara aceasta alduită cu libertăți cetățenești. Procesele de presă sunt numai scornituri: e minciună că în temnițele din Vaț și Seghedin suferă nenumărați gazetari și politicieni nema-ghiari; e minciună că d-na Vlad a fost condam-nată la închisoare. D-Sa de bunăvoie intră în temniță, călăuzită de intențiunea odioasă de-a discredită astfel cavaleriasca națiune maghiară.

Nu, pe noi nimeni nu ne prigonește...

Convocarea Camerei deputaților. Opoziția care luptă pentru banca autonomă a mai renunțat la o armă puternică. Justh și ceilalți corifei declaraseră că dacă până la 20 Iunie nu se va rezolvi criza, — vor convoca Camera deputaților. Au renunțat, însă, la planul acesta. Maj. Sa, primind în audiență pe Kossuth, i-a declarat că în cazul când Camera s'ar convoca, el va proroga-o imediat prin un autograf regal....

Regele nu s'a speriat de amenințările au-tonomiștilor, s'au speriat, însă, autonomiștii de energia Regelui.

Nu vă mai istorisesc durerea ce am simțit și mahnirea ce mi-a coplesit sufletul, când am lăsat casa pustie, trebuind să viu iar la oraș.

După un an de zile am terminat colegiul. Atunci m'au îndemnat prietenii să vând averea ce-mi rămăsese dela tata, și să mă retrag unde-va la oraș. Așa am făcut.

Intr'o zi de toamnă am pornit spre căminul părintesc. Când am ajuns, eră aproape de sară. Amurgul se lăsa trist pe văi și dealuri. Colo sus, pe movilă, eră casa noastră pustiită. Drumul până acolo gloduros și nebătut. Poarta țarinii fărâmată, și mărăcinii de pe laturile drumului erau împrăștiți. Iarba crescuse în curte, ca pe un mormânt uitat. Bălăriile înalte îi astupau intrarea. Cucuta și măsălarita se prăsiseră ca într'un cimitir părăsit. Peste tot se întinsese pustiul. Ah! am simțit atunci cum mă podesc lacrimile, și am plâns, am plâns cu hohot căci totul în jurul meu eră numai jale!...

Am trecut cu pași smeriți prin curtea largă și, gândindu-mă la viața de odinioară, îmi părea că umblu pe mormântul atâtor iluzii risipite!...

Uite hambarele dărăpănate. Geamurile dela casă sparte, și gardul despoiat de uluci. Mușchiul verde s'a prins pe coperișul de blane, iar din plopul dela poartă cădeau frunze moarte, ca lacrimile pe un suflet pustiit!...

Și cum stam așa, înecându-mi jalea, mi-se desluși de-odată un plâns înăbușit ce venea de sub scara din fața casei. Aștept o clipă, și zăresc

De altminteri, plecarea Regelui la Ischl nu va avea loc la 20 Iunie, cum se proiectase, ci numai către sfârșitul lunii.

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

Tovărășie tristă și prea puțin onorabilă și-a găsit aici la noi în Ardeal dl Zamfirescu... Se înțelege că din prilejul implacabilelor decapități dela Academie au jubilat și la noi mai mulți „adversari“ — mă rog — ai poporanismului... Se ridică pe rând dușmanii „tendințelor politice“ în artă și fac libațiuni în cinstea domnului Zamfirescu. Se înțelege că strivesc și ei pe reprezentanții literaturii batjocorite de curajosul academician. Mai hărțuit este în această campanie dl Goga, socotit și de dl Zamfirescu ca mai „periculos fiindcă trăiește într-o țară subjugată“. Exact de aceiaș părere sunt și tovarășii domnului Zamfirescu dela noi, între cari se disting cu deosebire câteva condeie dela gazetele plătite de guvernul maghiar. Iată ce scrie „Ungaria“ într'un articol mai recent:

„Și are toată dreptatea dl Zamfirescu... Intreagă poezia lui (Goga) este expresia celei mai rabiate tendințe politice. Intreagă tânguirea lui este întruparea făcătoare a gârgăunilor nutriți de apostolii-coritei ai luptei ce-l stăpânește... În gândul lui clocotește dorul după vărsări de sânge și dacă ne uităm cum îi clocotește mânia și ura față de tot ce-l incunjură, ne vine să privim în el un monstru al erumperilor... *Tălmăcitor mincinos al stării țărânului român, Goga caută de-apururi cum l-ar putea pe acesta prezenta într'o mizerie cât se poate mai neagră, ca astfel mai cu ușurință să se zămislească în gândul aceluia dorul după răsvărtiri și vărsări de sânge...* Zamfirescu ți-a trimis răspunsul: *Urlă racamete... tu ești arăndașul de talent al neamului românesc...*“

Cum se vede e un perfect acord între judecata d-lui Zamfirescu și tiparele lui Moldovan Gergely din Cluj... Nu ne dăm silința acum să constatăm mobilul sufletesc al acestei apropieri tainice, nici nu ne trece prin gând să întrebăm dacă alături de felicitarea decadentilor din București dl Zamfirescu n'a primit și telegrame de aderență din partea cățelușilor noștri... E suficientă de astădată costatarea, că și alesul Academiei române și plății guvernului unguresc sunt de perfect acord în materie de bun simț literar și au exact aceiaș răcoare de afurisitele de... „tendințe în artă“...

un câne slab, lăptos, care venea spre mine încet, pitindu-se de frică.

— Blanca, strigai atunci tare, căci o recunoscusem.

Și iuțind pașul veni numai decât la mine. Plângea, îmi sărea cu picioarele în piept, îmi lingea mâinile și îmi spunea toate durerile pe care le-a suferit de atât amar de vreme! Par'că mă întrebă unde-am fost? Și mă dogenea că am lăsat-o singură și m'am dus în lume.

Credincioasă, îndurând foamea și frigul umed, n'a părăsit locașul unde-și petrecuse viața, și de unde primise o bucată de pâine pentru un crâmpei de trai mai bun!

Am alintat-o, am strâns-o la piept ca pe o prietină scumpă! Și nu se mai deslipea de mine. Îi eră poate frică să nu o las iar singură.

Atâta credință am găsit în Blanca, că or de câteori îmi vin în minte clipele de atunci, par'că mi-se frânge inima de durere!

Când am părăsit satul pentru totdeauna, pare că știă. Se uită țintă în ochii mei și mă dojenea că o părăsesc iar! Dar nu s'a putut altfel!...

Atunci Radu tăcu; și cum privea lung aiurea, văzui șirul de lacrimi, care luceau în ochii lui blajini.

Și poate nu erau cele din urmă, care picurau pe mormântul unor amintiri triste, dureroase!...

C. A. Giulescu.

La Academie s'a terminat sesiunea acestui an. S'au făcut alegerile pentru întregirea mai multor locuri vacante. S'au ales trei membri activi în secția istorică: Părintele canonic *Bunea*, vicarul *V. Mangra* și numismatul *Luțu*. Membri corespondenți au fost aleși: General *Giurjeu*, C. *Giurescu* (istorică); Al. *Brătescu-Voinești*, I. *Basarabescu* și G. *Murnu* (literară), și d-nii *Țițeică* și *Em. Teodorescu* în secția științifică. Tot acum s'au împărțit și premiile dintre cari remarcăm cele oferite d-lor C. *Rădulescu Motru* (5000 lei) pentru lucrarea „Puterea sufletească“, C. *Săndu-Aldea* (1500) pentru romanul „Două neamuri“, A. *Mirea* (2000) și D-na *Elena Farago* (500).

Adunări ale despărțimintelor Asociațiunii s'au ținut zilele trecute în comuna Codlea (desp. Brașov) și în Hususeu (desp. Blaj.) În despărțământul Brașovului au luat parte la adunare mai mulți fruntași sub conducerea d-lui profesor N. *Bogdan*, cari au ținut prelegeri instructive poporului adunat. Tot astfel și în desp. Blaj unde s'au aranjat în mai multe centre o serie de conferințe populare.

La Glaspalast din München e a zecea expoziție internațională de pictură.

Deschiderea s'a făcut zilele trecute. A vorbit baronul *Habermann*, un pictor care e președintele comitetului aranjator, și i-a răspuns Prințul-regent *Luitpold*. Străinii au expus în aripa apuseană, Germanii în cea de răsărit; în sala cea mare din mijloc, e expoziția plasticeii. Dintre țările străine, *Bulgaria* și *Turcia* expun pentru întâia dată.

Din Berlin sosește știrea că poetul Björnson a scris o nouă piesă, al cărei titlu este: „Când ese vinul cel nou.“

Nu se știe încă nimic despre conținutul noiei opere.

La Pompei, sub dărămături, s'a descoperit o vilă în stare foarte bună. Pe pereți, încăperi, s'au găsit tablouri minunate. Și ce e mai nostim în această descoperire, e că în sufragerie (triclinium) s'a găsit o masă „pusă“ pentru 30 de persoane...

Un monument lui Mommsen. La Berlin se pregătește ridicarea unui monument marelui istoric și filolog *Mommsen*. Acest monument, care va fi așezat în mijlocul fațadei bibliotecii regale din Berlin, va fi inaugurat cu ocaziunea centenarului universității din capitala Germaniei.

D-na Matilda Marchessi, celebra profesoară de canto, a dat zilele trecute obișnuita audiere muzicală, cu elevele sale, într'o sală de concert din Paris.

A azistat o lume frumoasă și aleasă, compusă în majoritate din doamne nobile. *Matilda Marchessi*, care e trecută de 84 ani, e foarte cunoscută în toată lumea. Din Germania, din Anglia și chiar din America vin elevele, să ia lecții dela singura elevă a marelui *Sarcia*.

Printre cele cari s'au distins la această audiere e și cunoscuta noastră cântăreață d-na *Lucia Cosma*; în afară de aplauzele publicului, d-sa a primit și felicitările călduroase ale ilustrilor măestre, despre care se știe că nu prea e darnică cu laudele....

Humboldt discută odată cu un preot, despre învârtirea pământului.

— Prostii! zicea popa. Pământul stă pe loc și soarele se învârtește. Iacă tot!

— Nu, părinte, e dimpotrivă.

— Mie-mi spui? Și apoi mă rog nu spune și biblia că soarele se învârtește: nu știi că *Isus Navi*, când a intrat în Palestina, a rugat pe

D-zeu să oprească soarele în loc, ca astfel să fie două zile una după alta! Ei, cum ar spune biblia că soarele s'a oprit?

— Așa e! Eu nu zic că soarele nu s'a învârtit și că D-zeu într'adevăr n'a oprit soarele în loc la rugarea lui *Navi*.

— Ei vezi! — zice popa triumfător.

— Da! Dar asta e o dovadă pentru mine! — răspuse *Humboldt*. Nicăeri în biblie nu se spune că D-zeu a pornit soarele iarăș înainte. S'a oprit în loc odată și de atunci a rămas în loc...

Nora lui *Buffon* — nemuritorul naturalist — nu iubea pe bărbatul său. Intr'o zi ea se adresă socrului său:

— D-ta, care ești un adânc observator, spune-mi, te rog, cum se face că nu putem iubi pe aceia care ne iubesc.

— Nu o știu — răspuse *Buffon* — fiindcă n'am ajuns încă la capitolul monștrilor.

Lui Frideric cel Mare îi plăcea să aibă totdeauna la masă artiști, literați și oameni de știință. Nu iubiă însă oamenii tăcuți și prea serioși.

Filozoful *Mendelsohn* prânzea des la curte. *Frideric* nu-l iubea, căci filozoful eră ursuz și nu eră nimeni și nimic în stare să-l facă să scoată măcar o vorbă la masă. Intr'o zi, regele scrisse pe o bucată de hârtie:

„Filozoful *Mendelsohn* e un măgar“.

Frideric II.

Puse apoi hârtia sub farfuria lui *Mendelsohn*. Când i-s'a schimbat farfuria, filozoful o văzû, o cetî și voiă să o arunce.

„Ce ai acolo?“ întrebă regele. Ursuzul dete din umeri. Regele stărul iarăș.

„O copilărie!“ răspuse filozoful.

Frideric, puțin atins de răspuns, insistă să i-o arate sau să o cetească.

Mendelsohn, știind că regele vrea cu orice preț să-l facă de răs, cetî hârtia. Dar cum? Accentuă puternic două vorbe:

Filozoful *Mendelsohn*, e un măgar, *Frideric* al doilea.

Au răs toți mesenii, dar nu de filozof, ci de rege, căci se păcălise.

„Șezătoarea“ la Cernăuți. În 17 l. c. s'a reprezentat în teatrul comunal din Cernăuți de către societatea corală „*Armonia*“ opereta *Craiu nou* a lui C. *Porumbescu* și „*Șezătoarea*“ d-lui *Dr. Tiberiu Brediceanu*. Din acest incident cetim următoarele într'un ziar de dincolo:

„Pe ziua de astăzi „*Armonia*“ a oferit publicului românesc din Cernăuți o plăcută surpriză. Societatea a reprezentat pe scena teatrului orașenesc opereta lui C. *Porumbescu* „*Craiu nou*“ și „*Șezătoarea*“, icoană din popor de *Tib. Brediceanu*.

Libretul muzical al „*Șezătoarei*“ conține într'adevăr melodii, cari farmecă nu numai pe auditor, dar cari însufletește chiar pe acei cari sunt chemați a da expresiunea vie sentimentalismului și gândirei autorului.

Cântăreții și cântărețele „*Armoniei*“ au redat cu multă vervă duioasele melodii din „*Șezătoarea*“, achitându-se în mod demn de datoria lor.

Originalitatea muziceii a făcut un efect minunat.

Veselele nuanțări din „*Șezătoarea*“ au fost primite cu aplauze îndelungate. Interpretarea rolurilor n'a lăsat nimic de dorit.

Simpaticul autor al muziceii, d-l *T. Brediceanu* a fost chemat la rampă, unde i-s'au făcut ovațiuni nesfârșite. Profesorul *Ernest Rabener* s'a urcat pe scenă și a ținut următoarea cuvântare:

„Domnule Doctor!

Aplauzele frenetice și îndelung repetatele urale ale azistenței numeroase din această sală

sunt cea mai eclatantă probă pentru splendida reșuită a prea drăguței d-v. „icoane din popor“. Spiritul d-v. fin de observarea și măestria de a prinde în cele mai duioase acorduri adevăratele sentimente ce caracterizează sufletul și inima poporului nostru, a știut să armonizeze în acest juvaer de muzică națională veselia și chiuiturile horei, de-o-potrivă cu jalea și plânsul doinei.

Dați-mi voie, ca cu ocazia asta să vă prezint în numele societății noastre ca un mic semn de recunoștință și adevărată admirațiune, această coroană de lauri, ce să vă reamintească și pe viitor prim-debutul d-v. în Bucovina.“

La predarea cununei de lauri, d-l Brediceanu, — care a venit anume din Sibiu, pentru a asista la reprezentarea „Șezătoarei“, a fost obiectul unei grandioase manifestații de simpatie.

Tinărul componist este fiul marelui naționalist Coriolan Brediceanu, decedat în Lugoj în Februarie a. c. El s'a născut în Lugoj în anul 1877, unde și-a absolvat studiile secundare.

De 10 ani se ocupă cu colectarea melodiilor românești. A publicat până acum 40 de compozițiuni.

Muzica din „Șezătoarea“ a fost premiată de „Societatea pentru fondul de teatru român“.

Ne alăturăm și noi la urările de bine ale Bucovinenilor.

O notă ciudată găsim în cel mai proaspăt număr al revistei „Convorbiri critice“... Iată-o: „Constatăm că nici până acum nu ni-s'a trimis la redacție volumul de poezii al d-lui Octavian Goga: „Ne chiamă pământul“, asupra căruia am fi vrut să vorbim, și ne întrebăm ce să fie la mijloc — teamă? — ireverență — ori și una și alta? Oricum ar fi, vitejesc lucru nu e, și nici drept... Care va să zică „nu e vitejesc lucru“ această „teamă“?... Suntem de perfect acord d-le Dragomirescu și noi și dl Filip dela Minerva și probabil și autorul. Teama n'a fost de când lumea o vitejie. Decât ne cam pune pe gânduri invocarea unui asemenea motiv. Ar fi prea teribilă această groază a bietului autor care n'ar mai avea hodină: „Ba acum, ba acum scoate dl Dragomirescu doi franci, îți cumpără volumul și te-a isprăvit, nenorocitul... Ar fi prea crud și prea nemeritat acest sbucium... Cât despre „ireverență“, s'ar putea d-le Dragomirescu?... S'ar putea?... Pentru Dumnezeu, d-le Filip, dați ordin Vă rugăm: „Imediat un volum pentru dl Dragomirescu dela „Convorbiri critice“!...“

Insemnări.

Un om cu ideal, și altul fără...

Căruntul și înțeleptul meu prieten mă măsoară din cap până în picioare și se indignează:

— Cum, domnule, de atâta vreme în Paris și n'ai fost încă la Luvru?

— Nu.

— Unde-ai fost atunci?

— Nicăeri. De câteva ori la teatru, mi-se pare și prin grădina Luxemburg, ca să iau aer... Incolo n'am prea umblat.

— Să-ți fie rușine... Păi bine, domnule, știi ce-am făcut eu, când am ajuns aici?

— ?!

— Mi-am lăsat bagajul la gară și m'am dus drept la Luvru. Și numai după aceea am plecat să-mi caut casă!... D-ta ce-ai făcut?

— Eu m'am dus la hotel și m'am culcat. Am dormit vr'o două zile, fiindcă eram obosit. Eu mă obosesc repede...

Căruntul și înțeleptul meu prieten clatină capul și se gândește, probabil, la lipsa de ideal a tinerilor de azi.

— Și ce-ai de gând să faci aici?

— Nimic. Eu n'am făcut nimic toată viața...

— Nu te înscrii la Bello-arte? Par'cașă eră vorba acum un an...

— O, nu... Nu mă mai înscriu. Sunt prea bătrân pentru asta. S'apoi, mi-s'a urit să tot încep... M'am lăsat de ideale, fiindcă te încurcă. Hai mai stăm pe bancă nițel, că m'am obosit. Eu mă obosesc repede...

Domnul care s'a dus întâi la Luvru, îmi dă niște explicații:

— Acolo e observatorul meteorologic. P'aici trece meridianul Parisului...

— Hăm! Ce spui, domnule?

Nepăsarea mea îl revoltă. Îmi da sfaturi și ar vrea să mă vadă cu vr'un rost oarecare.

— Domnule, să-l vezi pe Sărbuleț; vorbește de pictura lui cu extaz. Are un vis. Vrea să ajungă ceva. Îl conduce, cum vezi, un ideal. D-ta aveai de gând să te faci pictor, să studiezi, să umbli, să vezi muzee. Ce s'a ales din toate astea? Cum rămâne cu pictura?

— Mă fac „critic de artă“...

Să nu crezi însă, iubite cetitor, că eu sunt ca acei băieți stricați, cari vin la Paris să risipească în desfrâu banii adunați cu trudă de părinții lor. Nu-mi perd nopțile prin taverne, nu mă culc de ziuă și nu sunt cinic, ca alții. Nu sunt însă nici fariseu ca onorabilii cărora nu le scapă nici o conferință a lui Faguet, și nici un colț de muzeu, necercetat. Nici nu devin miop răscolind bibliotecile. Un domn din Ardeal, venit aici de-o săptămână, a fost de două-trei ori la Luvru, la Invalizi, la Panteon, la Salon, și în împrejurimi. A fost la cimitir — cucoana d-sale, sentimentală, a risipit trandafiri pe mormintele artiștilor; — a fost la Morgă, la cremator — cucoana d-sale, sentimentală, s'a cutremurat auzind cum se prăjesc morții — și are de gând să vadă toate, într'o altă săptămână. N'aș vrea însă să fiu în pielea d-sale. Nici în pielea americanului care vede Europa într'o lună, n'aș vrea să fiu. Și, să vorbim sincer, vechiturile nu mă atrag. Tot respectul și toată cinstea am pentru oamenii mari, începând cu Omer, continuând cu Dante și sfârșind cu Tolstoi, — dar nu-i cetesc. Și nu-i ceteste nimeni, dar le e rușine s'o mărturisească. Așa și cu Rubens-ii uriași, amintătorii, gata să te turtească sub ramele grele ale colosalelor pânze. Te închini pentru respectul față de trecut, dar ești obosit și treci fără să te extaziezi. Odinioară, când îmi pierdeam vremea studiind artele plastice, credeam că o să caz jos în fața unui tablou original de Rafael. Azi însă, amicul mă plictisește. Iar alaltăieri, când am trecut pe lângă Rodin, în loc să zic:

— Și acum, sloboade doamne pe robul tău, că văzură ochii mei mântuirea ta! — m'am uitat la barba venerabilă și la fruntea încruntată a maestrului și am zis:

— Mare hoț!

...E îngrozitoare, nu-i așa iubite cetitor, această irespectuositate aproape imorală? Te pune pe gânduri, te descurajează și te revoltă. Înțeleg. Mă revolt și eu împotriva secolului care a creat această filozofie dezastruoasă. Mă revolt, — și mă resemnez.

Un muzeu de pictură, mai mic chiar decât cel dela Luvru, reprezintă quintezenta sufletească și intelectuală a câtorva veacuri.

E concentrată acolo în fiecare tablou atâta gândire, atâta sentiment, atâta cultură, într'un cuvânt, atâta muncă, — încât e absurd să pretinzi că „ai văzut“ cutare muzeu, fie vizitându-l pe câteva zeci de ori. Ce e mai amuzant decât „domnul care voiajează“ și-ți înșiră pe degete „centrelor de artă“ pe cari le-a văzut? Ah, domnii echilibrați pentru cari arta nu mai are mistere!..

...Nu pot presupune un om într'adevăr cult, care să nu fie desechilibrat. Cel care a absorbit cultura veacurilor și a venit în contact cu mințile

uriaeșe de până azi, e imposibil să nu-și fi sdruncinat, întru câtva, facultățile cerebrale. E o influență aproape fizică aceea care se desprinde din cărțile, din tablourile, din statuetele văzute, — și ți-se strecoară în creier. Dacă nu ești Englezul care se uită la un monument și-l șterge de pe lista lucrurilor nevăzute, ca să treacă mai departe, — contemplarea unei singure săli te va obosi, te va demoraliza aproape, și-ți va face imposibilă vizitarea alteia. Esența de cugetare încordată, care s'a epuizat aici, nu se va strecura fără nici o urmă prin creierul tău, — bine înțeles, atunci când vrei să judeci și cu creierul un obiect de artă.

Când, însă, în loc să te urci în turnul Eiffel, te duci la Luvru; când vii obosit de drum și te duci tot la Luvru, cu aceiaș curiozitate nerăbdătoare cu care te vei duce seara la vr'una din vestitele taverne pariziene; când, în sfârșit, o emoție artistică crezi că poate fi „plăcere“ sufletească, un prilej de melancolie și suferință internă, — o, înțeleptul și căruntul meu prieten, apostol al filozofiei cinstite a veacului trecut, fii fericit în credința că odată cu tine va muri și dragostea de ideal, de înălțare!

Aruncă-ți privirea compătimitoare spre ceata infimă a celor de azi, a superficialilor cu spoială de scepticism în suflete a tinerilor pe cari „problemele eterne“ nu-i mai agită, — și surâzi de plăcere, că ai apucat zile mai bune.

Iar noi, cântăreții imorali ai filozofiei lui Epicur, tineri cari nu ne închinăm tinerețea cărților și eternității, ci lăsam să ne conducă inima, — vom pieri în umbra voastră sau, cine știe, vom păstra poate în testele noastre pământ care va fi mai fecund la bătrânețe...

Paris, 10 Iunie 1909. Victor Eftimiu.

CRONICA EXTERNĂ.

Aniversarea asasinării lui Alex. Obrenovic.

La 6 Iunie s'a oficiat la Mitropolia din Belgrad un serviciu divin cu prilejul aniversării asasinării Regelui Alexandru și a Reginei Draga. Ziarele sârbești publică cu această ocazie articole nu tocmai măgulitoare pentru actuala Dinastie și întrebă pe acei cari au organizat măcelul pentru națiune, întru cât situația s'a îmbunătățit astăzi.

Ziarul „Pravda“ spune că ar fi de dorit ca ucigașii să poată declara odată cu conștiința curată că și-au făcut datoria față de țară, așa cum și-a îndeplinit-o Regele Alexandru.

În presară, un număr de 80 de ofițeri conjurați au ținut o întrunire pentru a se consfătuți asupra situației lor de care nu sunt mulțumiți.

Aceiaș zi au cerut audiență la Regele Petru.

O ședință furtunoasă în Duma Rusă. În Duma rusească a ajuns la ordinea zilei interpelarea asupra omorurilor teroriste săvârșite pretutindeni în țară.

Raportorul comisiei Dumei, octobristul Protopov, a descris grozăviile omorurilor. Șeful cadeților, Maklokov, a probat cu dovezi în mână că există o societate, care omoară sistematic pe ori ce vrășmaș al ei politic cu știrea și aprobarea poliției, care-i procură și complici. După omorarea lui Hertzstein și Jolos, șefii societății de asasinare au făcut apel la Țar, pentru a-i susține pe criminali de ori-ce urmărire. Socialistul Gegescovici a declarat că așa zisa „Reuniunea adevăraților ruși“ nu e decât o societate de răufăcători de cea mai periculoasă specie ce se bucură de deplinul sprijin al stăpânirii. Ba s'a dat ordin ca toți recruții să facă parte din această societate de criminali.

Și ordinul acesta s'a și împlinit. Guvernul și întreaga administrațiune au participat la omorurile acestei bande. Stolypin și poliția au pus de multe ori bani la dispozițiunea ucigașilor, pentru săvârșirea unor anumite crime.

Dovezi în scris el va comunica Dumei oricând va pofti ea. El, Gegeșcovici, are în posesiunea sa scrisori dela deputatul Pureskevici, în care acesta roagă administrația să sprijinească pe criminali. „Societatea „adevăraților ruși“ a organizat masacrele de evrei în Chișinău și Odesa.

Mai au de vorbit încă 24 de oratori.

„Războiul Austriei cu Italia“. În editura Voghera, în Roma, a apărut zilele astea o broșură, care are pe copertă numărul 1912, un număr care înseamnă pentru autorul cărțiței o însemnată dată istorică în dezvoltarea politică a Italiei și — războiul contra Austriei. Reese chiar din introducere, că autorul nu este un aderent al triplei alianțe, când susține, că Italia a servit până acum exclusiv interesele Germaniei și Austriei. Cere în mod categoric retragerea Italiei din Triplică.

Poporul italian, ieșit din nepăsarea de până acum, se agită și e conștient de drepturile și forțele lui.

Italianii să-și aducă aminte de cuvintele marelui Victor Emanuel: dacă Austria ocupă Bosnia și Herțegovina, atunci Italia e prinsă într'un clește de fier în Marea Adriatică. Tittoni a fost încântat de Aerenthal, dar poporul italian nu se va lăsa înșelat. Muntenegrul nu a devenit mai liber ca înainte; tunurile din Spizza rămân amenințătoare pentru principat și în viitor. Ș'apoi nu vede oricine, că statul vecin înarmează contra Italiei? Autorul cărțiței nu așteaptă, — zice „N. Freie Presse“, de unde luăm aceste rânduri — să i-se dea un răspuns negativ la întrebarea pusă, ci continuă:

Austria vrea războiul. Ar fi făcut-o imediat după catastrofa din Messina, când poporul italian eră desnădăjduit, dar a fost împiedecată de Germania și nici nu se simțea destul de tare pe mare. În 1912 însă vasele ei de război vor fi gata și atunci nu-i va mai sta în cale nici Germania. Arhiducele Franz Ferdinand va declara războiul în numele împăratului Franz Josef. Intențiunea celui dintâi este asigurarea egemoniei Austriei pe Marea Adriatică; va ajunge la acest rezultat, dacă va trece peste cadavre, nimicind puterea maritimă a Italiei.

Autorul spune că lupta navală se va da pe Marea Adriatică. Analizează coastele de apărare atât ale Italiei cât și ale Austriei. Singurul punct de razim îl are Italia în Veneția; ea nu mai are nici un alt port, care să-i poată servi în război ca apărare pentru vasele avariate. Canalul Lido este prea puțin afund, deasemenea și cel care duce în porturile dinăuntru de Brindisi coasta netedă și nisipoasă este cu desăvârșire expusă; din contră, coastele Austriei sunt asigurate contra unei năvăliri dușmane. Ea mai are și o puternică flotă de război care azi e egală, mâne poate fi mai numeroasă de cât a Italiei.

Cum să înfrunte Italia aceste pericole, când ofiterii vaselor ei nici nu cunosc Marea Adriatică, iar baza de operație a flotei fi este 1000 miluri departe de Veneția!

Cum va izbucni războiul, Austria năvălește, și vai de acela care nu va fi gata la moment să-i parazeze loviturile. Este timpul suprem ca Italia să-și dea seama de situația ei precară.

Ea are prea multe arsenale la Vest; în Adria numai Veneția, prea slabă. Să se închidă arsenalele dela Neapole și Castellamare, cari s'au dovedit inutile și înghit milioane și să se întărească portul dela Varano, în partea de Nord dela Monte-Gargano. Să se reorganizeze, în acelaș timp, și flota, care trebuie să fie cel puțin încă odată așa tare ca aceea a Austriei. În anul 1893, flota italiană eră cu două treimi mai tare ca cea Austriacă; în 1907 cu o treime; în 1912 proporțiile se vor schimba cu totul, flota austriacă va fi cu o pătrime mai tare decât cea a Italiei, dacă nu se vor lua măsuri la timp. Ea va trebui să construiască deci în curs de cel mult 3 ani, următoarele vase:

4 Dreadnought de câte 20.000 tone; 4 crucișătoare-cuirasate de 18.000 tone; 4 crucișătoare

de câte 4.000 până la 5.000 tone; 18 distrugători de torpiloare; să fortifice lagunele Venețiene, să construiască portul de război dela Varano, să ridice bugetul marinei la 200 milioane.

Pentru construcția vaselor, întemeierea portului de război și fortificarea Veneției, vor trebui 1 miliard și jumătate

Durerile neamului.

— Scrisoarea unui oier. —

Domnule Redactor!

Vă rog să binevoiti a da loc spre publicare în ziarul Domniei Voastre următoarelor rânduri:

Este cunoscut că, în anul 1907, domnul ministru prin un ordin a oprit trecerea vitelor la pășune, în și din România, în Ungaria, adecă a închis granița cu România, prin care închidere noi oierii mărginași, depe poalele munților, am suferit foarte mult; am alergat destul pela Budapesta, cu multe rugări, cerând liberare de trecere pe vre-o cale, spunând, că aicea în țara noastră nu este loc pentru turme mari de pășunat, și drumurile sunt strâmte de nu le putem mânâ dintr'un loc într'altul la pășune. Și la toate astea ni-s'au răspuns că nu se poate, că țara noastră are câmpiile Bănatului, câmpia Turzei, șesurile Murășului, și coastele Ardealului, unde putem paște mii de oi, și că la ce să mai ducem banii în România pentru purtarea cheltuelilor, las să rămână în țară la noi; la ce să se îngrașe câmpiile României pe urma oilor noastre, mai bine să se îngrașe dealurile și câmpiile noastre.

După multă frământare și alergare în dreapta și în stânga, ce eră să facem: a trebuit să ne sunem ordinelor, de năcaz ca de voie bună, iar acuma, după doi ani de iernat a vitelor aici în țară la noi, putem să dăm deslușiri, că ce e în țară la noi, și cum o ducem cu vitele aici: O ducem foarte rău, le imputinăm cu totul, nu e loc de turme de oi, fie care moșie are vite câte-i trebuie, căpătăm foarte scump pășunatul, apoi nutrețul e foc de scump, e paiu și crețaru.

În România făceam cheltuială pentru iernatul unei oi 4—5 lei și tot ni-se părea greu, aici e 4—5—6 fl. de cap de oaie, îndoit mai greu; prețurile vitelor au scăzut foarte însemnat, ba au rămas de răs; în România se vindeau miei cu 14—15 lei perechia, aici te îmbie cu 7—8 cor. pe perechia de miei.

Să trecem dar peste năcazurile acestea: voiesc să arăt buba care ne doare și mai rău. Noi oierii suntem aici priviți ca lupii, nu suntem protejați de nici o autoritate; dacă cu voie sau din greșală scapă câteva oi pe moșia altuia, te trage la lege, cu legea îți ia tot, are dreptul până la 90 fileri ca să-ți ia pentru o oaie. Apoi când le ducem pe drum e vai de mama noastră, și a lor, ori câte zile ai merge, mai cu samă primăvara, nu capeți pășune nici pentru un galben de oaie, suntem lăsați în grija sorții, stau bietele oi de foame cu grămada după mânare de 2—3 zile la drum, și cu toate astea suntem îndatorați, ca în toate comunele, care nu sunt în drum cu hotarul, să mergem înainte cu o zi ca să vestim birăului „și să-i plătim“ că trecem peste hotarul lor, apoi plata e așa de mare, dupăcum îl sature de bine de rachiu, la jupânul Itig; am plătit și 120 cor. numai la o comună. Destul de rea e și rânduiala că trebuie să ai la toată turma un om numai pentru antegardă.

Dar cum stăm cu drumurile? Aici e focul dracului. Niște flămânzi de drumari (drumari numesc pe aceia cari grijesc drumul) vai ce oameni fără suflet, ce oameni fără frica lui Dumnezeu, cum te lasă unul te ia altul, te globesc, te pârlesc, sunt în stare să nu-ți mai lase nimica. Când aud că vine turma, se pitesc prin grâne, ca să lase oile păstorii prin șanțuri, de cari cu nici un chip nu le poți păzi, apoi când se apropie turma, hop și el din grâu; nu vei mai auzi sudalme ca acelea: că iau păscut șanțul, trag împing la bieții ciobani, le smulg

cuțitele dela brâu, cojoacele din spinare, ba miei din turmă, că l-ai sărăcit, că iarba șanțului e dată lui de simbrie sau că a cumpărat dela stat kilom. pe 5—10 cor. Apoi 10 fl. 30 fil. la fiecare drumariu; am dat la unu în comuna Grindu din comit. Torda-Arieșiu 50 fl. pentru 3 kilometri de drum. Spunea că așa e legea; ne-am dus la notariul și-a zis că după lege poate să ne iee cât voiește. Cu felul acesta, cred dar că drumarii ar voi ca să nu mai înceteze oile depe drumuri, ca să ia pe fiecare zi sute de florini.

Am cheltuit în 3 zile la drum cu o turmă 340 fl. numai cu drumarii și mi-au stătut și oile de foame cu grămada... apoi trăiește ciobane în țara ta! Noaptea nu-i iertat să mâni oile la drum, căci te globesc drumarii îndoit, în sate cu turma nu-i iertat să dormi prin locuri publice cum e d. e. piața, că fac murdărie; în drumul mare nu te suferă tot drumariul că e drum public, astfel nu le poți nici odihni, te căsnești prin uliți mărginașe, de unde hoții te curăță de miei. Vai, și iar vai!

În privința celor arătate cerem dela domnul ministru protejare, batăr drumurile să fie libere de mânat vitele, cu șanțurile lor, să nu se mai vânză iarba sau să se deede simbrie drumarilor, în urma căruia au drumarii dreptul de a jefui pe călători. Plătim statului destule dări și tot mai plătim dacă ni-se va cere. numai drumurile să se libereze, ca drumarul să nu mai aibă drept asupra noastră; cerem ca pe unde e obiceiul de a merge antegardă ca să vestim că venim cu turmele, acelea să dispară; cine are moșie, aibă și păzitori; cerem pomii de pe drumuri să fie îngrădiți îndată ce se plantează, că altcum tot nu scăpăm de drumari; cerem ca prin sate, unde sunt locuri mai largi, cum e pe lângă biserici, prin piețe unde nu sunt orașe să fim liberi a odihni oile peste noapte; cerem ca și noaptea să fim liberi a mână oile la drum, fiind răcoare, ceea ce ne-ar înlesni mult mânarea vitelor. — Cerem înlesnirea transportului de oi de prăsilă pe căile ferate, mai cu seamă dela 5 vagoane în sus.

Strigăm cu toții: dați-ne domnilor drumuri libere, protejați-ne economia vitelor dacă ne-ați oprit în țara noastră! Cetim în foi despre state, că cutare și cutare stat are atâtea și atâtea fabrici, cutare și cutare economie!... Oare cu economia noastră de oi nu ne-am putea mândri, oare atâtea comune mărginașe care nu avem hotar și ne ținem cu economia vitelor purtându-le din loc în loc la pășune, nu am însemnă ca o fabrică de ori ce fel ar fi, cum este d. e. Poiana, Tilișca, Galeșiu, Săliște, Vale, Rășinar, Jina, Șugag, Loman ș. a.? Oare aceste comune cu economia lor de vite purtată cu mari greutăți iarna, vara, tot sub ceriul liber, prin ploii, vânturi, zăpezi, vifore, nu ar merită protejare dela stat, oare nu săturăm noi țara de lână, de brânzeturi, de carne și de toate produsele oilor noastre? Merităm, dar nu se îngrijește nimeni de soartea noastră și suntem lăsați în grija sorții.

Ne rugăm dar cu toții pe această cale ca autoritățile să se îngrijească și de cererea noastră.

Nicolae Muntean
econom de oi în Poiana.

Incurcăturile financiare ale principesei Louise de Coburg. Principesa Louise de Coburg se află de câteva luni în Berlin, împreună cu suita ei și cu ex-locotenentul Matasich. Acesta este, precum se știe, singura piedică a împăcării principesei cu părintele ei, regele Leopold al Belgiei.

Șederea principesei la Berlin iarăș a dat loc la un scandal, prin faptul că principesa, la un moment dat, s'a văzut în neputință să plătească chiria hotelului. Ea a fost nevoită să-și caute altă locuință și să-l însărcineze pe Matasich cu o operație financiară, prin care să poată scăpa de incurcătură. Matasich a instalat pe credit un grajd de cai pentru curse și-a încercat să-l vândă din nou spre a plăti datorile principesei.

Această operație însă n'a reușit, deoarece fostul proprietar al grajdului, aflând despre intențiunea lui Matasich, a protestat împotriva vânzării.

ȘTIRI.

Moștenitorul de tron în România. Programul călătoriei moștenitorului nostru de tron în România s'a stabilit în modul următor:

Arhiducele Franz-Ferdinand va sosi la Sinaia în ziua de Sâmbătă 27 Iunie (10 Iulie st. n.) și va părăsi România în ziua de Marți 30 Iunie.

Arhiducele va sosi însoțit de soția sa, principesa Sofia de Hohenberg, și de o numeroasă suită de ofițeri.

În ziua de Duminică, 28 Iunie, va avea loc un mare prânz de gală.

Seara se va da, la castelul Peleş, o reprezentație de gală în onoarea arhiducelui, cu concursul mai multor amatori din societate. Se vor reprezenta: Insula Tulipatan, operetă într'un act, de Offenbach, și Ingenua, comedie de Meilhac și Halévy.

În ziua de 29 Iunie va avea loc un concert la castelul Peleş, dat de orchestra ministerului instrucțiunii publice. Marele artist George Enescu va veni special din Paris, pentru a da concursul său la acest concert.

În timpul șederii în Sinaia, arhiducele va face excursiuni prin împrejurimi. Oaspele Suveranilor români va părăsi țara în ziua de 30 Iunie.

Maghiarii... cavaleri. Cu prilejul congresului de lăptărie ținut la Budapesta, congresiștii au făcut o excursiune pe lacul Balaton. În timpul acestei excursiuni, grupul francez a fost într'atâta jicnit, încât toți participanții din acest grup, în frunte cu senatorul Viger, fost ministru de agricultură a Franței, s'au sculat ostentativ dela banchetul dat în Siofok — în momentul începerii toasturilor.

A doua zi, fiind ședință plenară pentru închiderea congresului, toți congresiștii francezi au părăsit Budapesta, fără a lua parte la această ședință solemnă.

Națiune „cavaleră“, ce să-i faci!

Complot contra președintelui Venezuelei. Poliția secretă din New-York se află pe urmele unui complot organizat contra actualului președinte al Venezuelei, Gomez.

Conjurații vor să redea puterea lui Castro.

Reprezentantul diplomatic al Venezuelei la New-York a declarat că din Belgia au sosit 31.000 puști Mauser la St. Louis, unde au fost încărcate pe un vapor al conjuraților pentru a fi trimise în Venezuela.

Președintele Gomez a aflat de acest complot și a luat măsuri pentru stricta supraveghere a porturilor venezuelane.

Atentat contra unui consul Rus în Serbia. Din Belgrad se scrie că în localitatea Messehr s'au organizat demonstrații antirusești cari au luat un caracter grav.

Demonstranții au tras focuri asupra consulului general rus care trecea pe stradă.

Consulul a reușit să se refugieze la locuința sa.

Autoritățile sârbești nu sânt în stare să restabilească ordinea.

Ciocnirea de vase pe Marea-neagră. Din Sevastopol se telegrafează că Sâmbătă, pe la orele 11 jumătate seara, vasul rusesc submarin „Kambala“ s'a ciocnit cu cuirasatul „Rostilav“. Submarinul s'a inecat imediat; numai comandantul acestui vas a fost salvat fiindcă se găsea pe punte în momentul ciocnirii. Toți ceilalți, anume căpitanul Bielikow, șef de divizie a submarinelor, 2 ofițeri și 17 marinari s'au inecat.

Dispariția misterioasă a unui milionar american. Comandantul vaporului „Berlin“, ajuns în portul italian Neapole, a încunostiintat autoritățile maritime că milionarul american Holland Benet care se află în călătorie dela Jenna la Neapole a dispărut în chip misterios împreună cu soția sa și doi servitori.

Consulul american și poliția au început ancheta.

Se crede că e vorba de un asasinat.

Milionarul Holland a mai fost odată la Neapole, unde a atras atențiunea prin actele sale filantropice.

Confiscarea unui steag săsesc. Le-a venit rândul și confrăților noștri Sași să guste din plăcerile, pe cari le găsim noi Români cu atât belșug din grația solgăbiraelor noastre. Se știe că Sașilor le este permis să poarte colorile și steagurile lor naționale alături de steagul maghiar. De acest drept au făcut uz, Duminică trecută, și Sașii din comuna Birk de lângă Reghinul-săsesc, ridicând un arc de triumf decorat cu steaguri albastre-roșii și roșu-alb-verde în vederea sosirii episcopului ev. Teutsch. Solgăbirăului Körössy i-a părut însă acest amestec de colori prea pestriț și a dispus ca steagurile săsești împreună cu cel maghiar să fie îndepărtate de pe arcul triumfal. Jandarmii au și executat imediat ordinul în mijlocul protestărilor fruntașilor sași ai comunei. „Sieb. D. Tageblatt“ a informat, că din partea Sașilor s'a făcut arătare la forurile competente în contra strașnicului solgăbirău Körössy.

Ciocnire între grănițerii austriaci și cei sârbi. „Daily Telegraph“ află din Belgrad, că un detașament de soldați austriaci, însărcinați cu serviciul de pază la frontieră, a trecut Drina la Padovinci și a susținut o luptă cu trupele sârbești. Soldații austriaci au prins un soldat sârb și au trecut cu el pe teritoriul bosniac. Cabinetul din Belgrad a trimis instrucțiuni ministrului plenipotențiar dela Viena, Simici, ca să întrevină la

ministerul de externe al Austriei pentru eliberarea soldatului sârb și pedepsirea soldaților austriaci.

Adio Franți! Deputatul Emeric Miksa, care numai de câteva zile a părăsit partidul Kossuthist, a făcut — într'un ziar din provincie — propunerea să se deschidă o subscripție națională pentru a se strânge un milion de coroane care să i-se dea lui Francisc Kossuth, cu condiția să se întoarcă pentru totdeauna în Italia.... deoarece „incapacitatea lui a devenit astăzi de notorietate publică“...
Adio Franți...

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.
Red. responsabil: DEMETRU MARCU.

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acțiuni.

Primește depuneri spre fructificare cu interese de 4½%, dela Cor. 1000 — în sus pe lângă anunț de 180 zile cu interese de 5%, iar dela suma de Cor. 10,000 în sus cu anunț de 360 zile cu interese de 5½%.

Interesele după depuneri se capitalizează de 2 ori pe an, și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o plătește institutul separat.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

Acoardă împrumuturi pe cambii; cambii cu acoperire ipotecară; obligațiuni cu caventi; pe ipotecă; credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6½%—8%, fără nici o proviziune.

16—20

Direcțiunea.

Fără concurență.

Spre binevoitoare cunoștință!

Am onoare a aduce la cunoștința O. P. din loc și jur, cumcă am deschis în localul meu pe Bretter, piața Hermann, casele Consistoriului o

PANORAMA UNIVERSALĂ PERMANENTĂ

unde se poate vedea vederi pitorești și călătorii științifice prin toată lumea.

În fiecare săptămână se vor schimba seriile.

Deschis în fiecare zi dela 9 a. m. până la 10 ore seara.

Prețul intrării a persoană — 30 fil.

Studenti și elevi — 20 „

10 bucăți bilete K 2 — „

5 bucăți bilete „ 1-20 „

Elevi corporativ sub conducerea unui superior în zile de săptămână până la 5 oare d. a. 10 fil.

Cu toată stima: I. Barbu.

[167] 2—3

Expoziție permanentă.